PSYCHIATRICKÁ LIEČEBŇA SUČANY

Hradiská 23, 038 52 Sučany

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
Račianska 153, 831 54 Bratislava 35
Dátum 12. 08. 2024
Číslo zápisnice: 2365/24 Číslo spisu: UPM/MO/0049/2024
Prílohy/listy: Vybavuje: Mgr. Čmorová

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
Vážená pani komisárka
JUDr. Zuzana Stavrovská
Račianska 153
83154 Bratislava 35

Vaša značka / zo dňa	Naša značka	Vybavuje / Linka	SUČANY
NPM/MO/0049/2024 11.7.2024	167/Kl/ká/2024	Koloková / 043-4293209	08.08.2024

Vec: Vyjadrenie k výsledkom monitoringu v Psychiatrickej liečebni Sučany v dňoch 1. a 2. februára 2024

Vážená pani komisárka,

v zmysle Vašej požiadavky, ktorá nám bola doručená spolu s Vašou správou dňa 15.07.2024, Vám posielam nasledovné vyjadrenie k výsledkom Vášho monitorovacieho šetrenia a k Vami uloženým opatreniam v Psychiatrickej liečebni Sučany.

Oblasť č. 1: Príjem pacienta do zariadenia

V tejto oblasti bolo Vami navrhnutých **5 opatrení**, 4 s termínom ihneď a 1 s termínom do 31.12.2024.

Termín ihneď:

Opatrenie č. 1: ***Zrušiť vopred vyplnené tlačivo informovaného súhlasu.***

Opatrenie bolo splnené.

Opatrenie č. 3: ***Doručovať zásielky pre pacientov s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony a vhodným spôsobom im ponúknuť pomoc pri ich čítaní či porozumení ich obsahu tak, aby pacient bol súčasťou všetkých právnych úkonov, ktoré sa ho týkajú.***

Psychiatrická liečebňa doručuje zásielky pacientom s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony v prípade, že rozhodnutím súdu nie sú obmedzení spôsobilosti na preberanie poštových a iných zásielok a vhodným spôsobom im ponúkame pomoc pri čítaní a porozumení ich obsahu.

Opatrenie č. 4: ***Podniknúť okamžité kroky na zníženie počtu pacientov v ochrannom liečení využitím dostupných legislatívnych nástrojov.***

V súčasnosti nám nie sú známe dostupné legislatívne nástroje na zníženie počtu pacientov v ochrannom liečení. Nedokážeme ovplyvniť nariaďovanie nových ochranných liečob. Súdy nerešpektujú obmedzené kapacitné možnosti našej liečebne. Vyhrážajú sa trestným oznámením a v jednom prípade na nás sudkyňa okresného súdu aj podala trestné oznámenie. Bolo to aj napriek tomu, že sa nám z vlastnej iniciatívy podarilo pacienta, pre ktorého sme nemali lôžko, umiestniť do iného ústavného psychiatrického zariadenia. Pokiaľ ústavná ochranná liečba splní svoj účel, je podávaný návrh na okresný súd na zmenu formy liečby z ústavnej na ambulantnú. Vysoký počet pacientov s ochranným liečením v našej liečebni vyplýva aj z toho, že sme jediné ústavné psychiatrické zariadenie v Žilinskom kraji, ktoré prijíma pacientov s ochranným liečením a máme najnižšiu kapacitu oproti ostatným ústavným psychiatrickým zariadeniam. O problematike ochranných liečení sme informovali MZ SR, Slovenskú psychiatrickú spoločnosť, hlavnú odborníčku MZ SR pre odbor psychiatrie, krajského odborníka MZ SR pre odbor psychiatrie. Je potrebné jasne stanoviť počty lôžok určených pre ochranné liečenia, ktoré budú súdy rešpektovať, čo nie je v našej kompetencii.

Opatrenie č. 5: ***Zabezpečiť fyzické oddelenie pacientov v ochrannom liečení od pacientov v bežnom režime – podniknúť prvé kroky k realizácii.***

Toto opatrenie nadväzuje na Opatrenie č. 4. Bez stanoveného presného počtu pacientov v ochrannom liečení, o ktorom my nemôžeme rozhodovať, nevieme presne určiť kapacitu oddelenia pre pacientov v ochrannom liečení.

Termín do 31.12.2024:

Opatrenie č. 2: ***Zabezpečiť preškolenie zdravotníckeho personálu k udeľovaniu riadneho informovaného súhlasu, ktorému pacient porozumel, s dôrazom na aplikačnú prax.***

Bude splnené do stanoveného termínu externým školiteľom.

Oblasť č. 2: Obmedzovacie prostriedky

V tejto oblasti boli Vami navrhnuté **3 opatrenia**, 2 s termínom ihneď a 1 s termínom do 31.12.2025.

Termín ihneď:

Opatrenie č. 6: ***Zaviesť kontroly pacientov počas používania fyzického obmedzenia, mechanického obmedzenia alebo izolácie v intervale najmenej každých 30 minút v zmysle vyššie uvedenej vyhlášky.***

Pri používaní obmedzovacích prostriedkov sa riadime platnou legislatívou.

Opatrenie č. 8: ***V spolupráci s pacientom spracovať krízový plán na predchádzanie opakovania sa situácie, ktorá viedla k použitiu obmedzovacieho prostriedku, ktorý bude súčasťou individuálneho liečebného plánu pacienta a tým postupne skracovať dĺžku používaných OP na minimum.***

Pri používaní obmedzovacích prostriedkov sa riadime príslušnou legislatívou.

Termín do 31.12.2025:

Opatrenie č. 7: ***Zabezpečiť pre zdravotnícky personál pravidelné preškoľovanie týkajúce sa používania obmedzovacích prostriedkov počas celého roka, s dôrazom na aplikačnú prax.***

Zabezpečíme interne.

Oblasť č. 3: Právne záruky pri použití elektrokonvulzívnej terapie (ECT)

V tejto oblasti bolo Vami navrhnuté **1 opatrenie** s termínom ihneď.

Termín ihneď:

Opatrenie č. 9: ***Zabezpečiť informovanie pacienta o možnosti odmietnuť súhlas s ECT pred každou jej aplikáciou.***

V roku 2024 nebola vykonaná žiadna aplikácia ECT. Pri budúcej aplikácii ECT bude pacient informovaný o možnosti odmietnúť súhlas s ECT liečbou pred každou jej aplikáciou.

Oblasť č. 4: Podmienky v zariadení a bežná rutina

V tejto oblasti bolo Vami navrhnutých **14 opatrení**, 7 s termínom ihneď, 3 s termínom do 31.08.2024 a 4 s termínom do 31.12.2024.

Termín ihneď:

Opatrenie č. 10: ***Vykonať kroky k začatiu projektu na debarierizáciu zariadenia.***

Pripravuje sa štúdia na rozsiahlejšiu rekonštrukciu liečebne pre zabezpečenie bezbariérovosti s vybudovaním výťahov. Táto investícia je podmienená poskytnutím kapitálových výdavkov z Ministerstva zdravotníctva SR.

Opatrenie č. 12: ***Zabezpečiť pre pacientov závesy na všetkých sprchách alebo iným spôsobom zabezpečiť ochranu súkromia pacientov pri úkonoch hygieny.***

Závesy na všetkých sprchách sú zabezpečené. Pripravuje sa verejné obstarávanie na komplexnú rekonštrukciu sociálnych zariadení na všetkých oddeleniach.

Opatrenie č. 15: ***Ukončiť nepretržité monitorovanie izieb (napríklad monitorovanie v určitých časoch vypínať).***

Sú vyčlenené hodiny, kedy nie sú izby monitorované.

Opatrenie č. 17: ***Postupovať podľa platných ŠDTP v liečbe jednotlivých porúch u každého pacienta najmä v zmysle preferencie atypických antipsychotík, pri ich nedostatočnom efekte riadne zdôvodniť v zdravotnej dokumentácii ďalšie terapeutické kroky. Monitoring litémie, diff. KO, valproátu realizovať pravidelne u každého pacienta s následným vyhodnotením ďalšieho liečebného postupu.***

V liečbe jednotlivých porúch u každého pacienta postupujeme v zmysle platných ŠDTP. Monitoring litémie, diff. KO a valproátu realizujeme pravidelne u každého pacienta.

Opatrenie č. 19: ***Umiestniť na nástenku akútneho oddelenia režim dňa, vnútorný poriadok, systém podávania sťažnosti, leták o nedobrovoľnej hospitalizácii a liečbe.***

Opatrenie bolo splnené.

Opatrenie č. 21: ***Začať prakticky realizovať vstupné a výstupné psychodiagnostické vyšetrenia u všetkých pacientov a výsledky zaznamenávať do príslušného dokumentu.***

Psychodiagnostické vyšetrenia v zmysle klinických metód sú realizované pri každom vstupnom pohovore pacienta pri zaradení do skupiny. Záznamy zapisujeme v zmysle legislatívy do zdravotnej dokumentácie.

Opatrenie č. 22: ***Realizovať u pacientov pravidelnú individuálnu a skupinovú psychoterapiu a tieto terapie zaznamenávať do prehľadného zoznamu pacientov. Zoznam pravidelne vyhodnocovať a aj pacientom v ochrannom liečení iniciatívne ponúkať terapie a zapájať ich do procesu svojho zotavenia.***

U pacientov do dvoch týždňov po prijatí na oddelenie realizujeme vstupný pohovor pred zaradením do skupinovej terapie. V rámci pohovoru s pacientom prihliadame aj na jeho ciele a záujmy, ktoré sa v rámci našich možností snažíme napĺňať. Po zaradení sa pacienti pravidelne zúčastňujú skupinových aktivít podľa rozvrhu v daných skupinách. V prípade, ak prejavili záujem, je im poskytovaná aj individuálna terapia. Zoznam zaradených pacientov je zverejnený na intranete a pravidelne je aktualizovaný. Záznam z každej skupiny má pacient podľa legislatívy v zdravotnej dokumentácii.

Termín do 31.08.2024:

Opatrenie č. 13: ***Upraviť vo svojom vnútornom poriadku presné podmienky pre používanie vlastného oblečenia na jednotlivých oddeleniach spolu s odôvodnením.***

Pacienti na všetkých oddeleniach majú možnosť používať vlastné oblečenie, čo bude uvedené v aktualizovanom Vnútornom poriadku.

Opatrenie č. 14: ***Zabezpečiť pre pacientov uzamykateľné skrinky/nočné stolíky a malé skrine na oddeleniach, tak aby bol kľúčik k dispozícii iba danému pacientovi a zamestnancovi z dôvodu prípadnej kontroly obsahu skrinky.***

V realizácii je zabezpečenie úložných priestorov na izbách pacientov. Uzamykateľnosť skriniek budeme riešiť individuálne, aby sme zaistili bezpečnosť pacienta a jeho spolupacientov.

Opatrenie č. 18: ***Konkretizovať a vymenovať v jednotlivých režimoch oddelení pojem „Aktivity".***

Pod pojmom aktivity sa rozumejú jednotlivé činnostné, kreatívne a psychologické skupiny, do ktorých je pacient zaradený pri vstupnom pohovore. So zoznamom a účelom aktivít je oboznámený každý pacient počas vstupného rozhovoru pri zaradení do skupiny. Zároveň je mu poskytnutý leták, kde sú jednotlivé aktivity podrobne rozpísané. Rozvrh jednotlivých aktivít pre skupiny je zverejnený na nástenke na každom oddelení, tiež ho pacient obdrží pri vstupnom pohovore.

Termín do 31.12.2024:

Opatrenie č. 11: ***Zosúladiť počty postelí na jednotlivých izbách s aktuálne platnou vyhláškou.***

Našou snahou je zosúladiť počet postelí na jednotlivých izbách s aktuálne platnou vyhláškou. Stavebnými úpravami a rekonštrukciami počet lôžok na izbách znižujeme, v závislosti od priestorových a finančných možností liečebne.

Opatrenie č. 16: ***Zabezpečiť na jednotlivých oddeleniach v priestoroch fajčiarní vzduchotechniku zabezpečujúcu nešírenie cigaretového zápachu po oddeleniach.***

V priestoroch oddelení už nie sú fajčiarne. Na fajčenie sú vyčlenené vonkajšie priestory.

Opatrenie č. 20: ***Vytvoriť individuálne liečebné plány u všetkých pacientov a zadefinovať v nich odporúčané terapie a aktivity.***

Na vytvorení individuálnych liečebných plánov pracujeme.

Opatrenie č. 23: ***Na základe realizovaných opatrení posúdiť zotrvanie pacienta v ústavnom ochrannom liečení a zredukovať ich počet podaním návrhov na príslušný súd.***

Všetkým pacientom s ústavnou ochrannou liečbou, ktorých zdravotný stav nevyžaduje ďalší pobyt v liečebni a nie sú nebezpeční pre seba alebo svoje okolie, sa bezodkladne podáva návrh na Okresný súd Martin na zmenu formy liečby z ústavnej na ambulantnú. Pacientom, kde nie je predpoklad prepustenia do ambulantnej starostlivosti a splnia zákonné podmienky, sa podáva návrh na liečbu a pobyt v detenčnom ústave.

Oblasť č. 5: Kontakt s vonkajším svetom

V tejto oblasti boli Vami navrhnuté **4 opatrenia**, 3 s termínom ihneď a 1 s termínom do 31.08.2024.

Termín ihneď:

Opatrenie č. 25: ***Zosúladiť prax používania súkromných mobilných telefónov s informáciami vo Vnútornom poriadku zariadenia a zadefinovať konkrétny čas využívania telefónov v režime dňa na každom oddelení.***

Súkromné mobilné telefóny majú možnosť pacienti využívať denne, čo je uvedené aj vo vnútornom poriadku. Konkrétny čas využívania mobilných telefónov majú pacienti zadefinovaný na každom oddelení.

Opatrenie č. 26: ***Umožniť odchádzajúce hovory aj pacientom bez svojich osobných mobilných telefónov a zadefinovať jasné pravidlá týchto hovorov. Následne ich zapracovať aj do interných predpisov zariadenia prístupných pre pacientov.***

Pacienti majú umožnené hovory aj v prípade, ak nemajú osobné mobilné telefóny, kedy je im pokytnutý služobný mobilný telefón liečebne.

Opatrenie č. 27: ***Umožniť vychádzky (so sprievodcom, samostatne) na priepustku pacientom z akútneho oddelenia.***

Pacientom z akútneho oddelenia sú terapeutické vychádzky aj priepustky umožňované.

Termín do 31.08.2024:

Opatrenie č. 24: ***Vypracovať vnútorný alebo domáci poriadok osobitne pre pacientov a osobitne pre pacientov v ochrannom liečení tak, aby zohľadňoval ich práva podľa vnútroštátnej legislatívy aj medzinárodnoprávnych štandardov a oboznámiť s týmto poriadkom všetkých pacientov aj pacientov v ochrannom liečení.***

Vnútorný poriadok máme vypracovaný podľa Vyhlášky 143/2023 MZ SR z 13.apríla 2023 o obsahových náležitostiach vnútorného poriadku v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti v odbornom zameraní psychiatria a detská psychiatria.

Oblasť č. 6: Riešenie konfliktov a sťažností

V tejto oblasti bolo Vami navrhnuté **2 opatrenia** s termínom ihneď.

Termín ihneď:

Opatrenie č. 28: ***Preukázateľne informovať pacientov, že môžu nahlásiť každý incident, pri ktorom boli dotknutou osobou alebo ktorého boli svedkom a to buď ústne alebo písomne, osobne alebo prostredníctvom schránky dôvery,***

V rámci Vnútorného poriadku bude zverejnená informácia pre pacienta, ako môže nahlásiť každý incident, pri ktorom bol dotknutou osobou alebo ktorého bol svedkom.

Opatrenie č. 29: ***V prípade identifikácie rizika nepokojného/agresívneho správania pátrať po individuálnych efektívnych cestách upokojenia pacienta. V prípadoch pacientov so zvýšeným nepokojom vypracovať nefarmakologický, multikomponentný plán prevencie delíria v spolupráci s pacientom, jeho blízkymi/partnermi starostlivosti a interdisciplinárnym tímom a tento pravidelne vyhodnocovať.***

V prípade, keď identifikujeme nepokojného/agresívneho pacienta, hľadáme individuálne cesty na jeho upokojenie.

Oblasť č. 7: Monitoring pracovných podmienok zamestnancov zariadenia

V tejto oblasti bolo Vami navrhnuté **2 opatrenia** s termínom ihneď.

Termín ihneď:

Opatrenie č. 30: ***Zrovnoprávniť postavenie sociálneho pracovníka v rámci multidisciplinárneho tímu v zariadení a zadefinovať mu do pracovnej náplne nevyhnutnú účasť na prijatí pacienta.***

Pri príjme je sociálny pracovník prítomý vždy, pokiaľ to dovolí zdravotný stav pacienta. V prípade ak to stav pacienta nedovoľuje, sociálny pracovník vykoná s pacientom rozhovor, keď to jeho stav umožňuje. Ak má nejaký sociálny problém, tak tento sa rieši bezodkladne. Sociálny pracovník spolupracuje s lekárom aj vedúcou sestrou počas celej hospitalizácie pacienta.

Opatrenie č. 31: ***Vytvoriť spoluprácu so samosprávnym krajom a riešiť s ním problémy umiestnenia pacientov po prepustení zo zariadenia. Na základe spolupráce vytvoriť multidisciplinárny tím zložený z viacerých zariadení (ústavných zdravotníckych, sociálnych) a snažiť sa prísť spolu na možnosti riešenia problémov,***

Spolupráca so ŽSK aj so zariadeniami sociálnych služieb je dlhodobo na veľmi dobrej úrovni. Posledné pracovné rokovanie s riaditeľkou odboru zdravotníctva ŽSK a riaditeľkou odboru sociálnych vecí ŽSK sa uskutočnilo 2.7.2024.

Na záver by som chcel povedať, že Psychiatrická liečebňa Sučany má snahu neustále zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb našim pacientom so súčasným zlepšovaním pracovného prostredia a podmienok pre našich zamestnancov. Všetko však závisí od priestorových a finančných možností liečebne. Každý rok vynakladáme všetky voľné finančné prostriedky na zlepšovanie podmienok v našej liečebni. Slovenské zdravotníctvo je dlhodobo finančne a personálne poddimenzované. Zmeniť tento stav však nie je v možnostiach našej liečebne. Pracovať v týchto podmienkach je nesmierne ťažké a náročné.

S pozdravom

Psychiatrická liečebňa Sučany
Hradiská 23
038 52 Sučany 1

Ing. Roman Kľučiarik
riaditeľ
Psychiatrická liečebňa Sučany